

GLOSY

Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 9 lipca 2020 r. II KK 182/19

DOI:10.53024/9.1.49.2023

ZYGMUNT KUKUŁA*

STRESZCZENIE

Przepis karny art. 586 k.s.h., kryminalizujący przestępstwo niezgłoszenia upadłości spółki handlowej, ma charakter przepisu blankietowego. Powoduje to przy rozpatrywaniu podstaw odpowiedzialności karnej konieczność sięgnięcia do przepisów prawa upadłościowego, które szczegółowo definiuje podstawy niewypłacalności oraz termin, w jakim należy złożyć do sądu wnioski o upadłość. Z uwagi na możliwe zmiany przepisów prawa upadłościowego w sytuacji, kiedy rozpoznajemy odpowiedzialność karną osoby za to odpowiedzialnej, należy ustalić, czy w dacie orzekania o odpowiedzialności karnej oraz w chwili popełnienia zarzucanego czynu, przepisy wypełniające normę blankietową, w tym wypadku prawa upadłościowego, nie uległy zmianie. W przypadku zmian poczynionych w ustawie Prawo upadłościowe, należy nasuwające się wątpliwości co do prawa właściwego, kierować się regułą rozstrzygnięcia norm kolizyjnych przewidzianą w art. 4 k.k. W oparciu o przedstawione w opracowaniu argumenty, należy uwzględnić stan niewypłacalności według przepisów prawa upadłościowego obowiązujących w dacie orzekania jako względniejsze dla sprawy.

Słowa kluczowe: upadłość, prawo karne, normy kolizyjne prawa karnego, podstawy upadłości, przepis blankietowy prawa karnego.

* Doktor habilitowany nauk prawnych, pracownik naukowy Wyższej Szkoły Administracji w Bielsku-Białej, funkcjonariusz Policji w Bielsku-Białej; ORCID: 0000-0002-6338-5409.

Art. 4 k.k. ma zastosowanie nie tylko do przepisów stricte karnych, ale także do tych, które, stanowiąc dopełnienie blankietowego przepisu karnego, wyznaczają zespół znamion czynu zabronionego i tym samym determinują możliwość przypisania odpowiedzialności karnej.

W przypadku czynu zabronionego z art. 586 k.s.h. takimi przepisami z pewnością są regulacje Prawa upadłościowego z 2003 r.

Spośród niewielu opublikowanych dotąd orzeczeń dedykowanych kształtowaniu wykładni art. 586 k.s.h., problematyka przepisów intertemporalnych pojawiła się po raz pierwszy. Istotne jest jednak to, że zmiany ustawy oddziałującej na odpowiedzialność karną nastąpiły dopiero po kilkunastu latach obowiązywania tego przepisu karnego. Wykazują one ścisłą relację z blankietowym charakterem wspomnianego przepisu, którego część znamion umieszczono poza Kodeksem spółek handlowych, a mianowicie w Prawie upadłościowym. W tym stanie rzeczy pomimo niezmienności ustawowej redakcji art. 586 k.s.h. zakres odpowiedzialności karnej dzięki poprawkom prawa upadłościowego ulega istotnej zmianie, oddziałując na kształt odpowiedzialności karnej. Stanowi to widoczny rezultat poszerzania się obszaru współzależności prawa karnego z odpowiednimi przepisami prawa gospodarczego. Nie należy zapominać, że prawo karne nie funkcjonuje w izolacji, a jest częścią całego systemu prawa i cały ten system wpływa na jego funkcjonowanie¹. Przeprowadzona we właściwym momencie wnikliwa diagnoza czasokresu popełnienia czynu opisanego w ustawie karnej przy wykorzystaniu przepisów prawa upadłościowego, może zapobiec późniejszym komplikacjom w postępowaniu karnym, zwłaszcza przy podejmowaniu decyzji o odpowiedzialności karnej za niezgłoszenie w wymaganym terminie wniosku o upadłość.

W kontekście tezy powyższego wyroku niezbędne jest zwięzłe przedstawienie przedmiotu rozpoznawanej sprawy karnej. W sprawie niniejszej zapadł wyrok skazujący za popełnienie przestępstwa niezgłoszenia upadłości spółki z o.o. oraz innych czynów o charakterze gospodarczym. Dodatkowo orzeczono wobec sprawcy środek karny w postaci zakazu wykonywania funkcji prezesa zarządu spółki na okres 3 lat. Konsekwencje te dla menadżera podmiotu gospodarczego okazały się dotkliwe. Od wyroku tego wniesiono apelację do sądu II instancji, który podtrzymał zapadły wcześniej wyrok. Od prawomocnego wyroku kasację do Sądu Najwyższego wniósł obrońca skazanego. W odniesieniu do czynu wypełniającego dyspozycję art. 586 k.s.h. zarzucił rażące naruszenie przepisów postępowania, mające istotny wpływ na jego wynik, poprzez zaniechanie przeprowadzenia kontroli odwoławczej w kwestii ustalenia okoliczności, czy i kiedy skazany powziął świadomość wypełnienia przesłanek, uzasadniających wystąpienie z wnioskiem o ogłoszenie upadłości spółki, co uzasadniałoby przypisanie mu umyślności, przy jednoczesnym

¹ L. Gardocki, *Prawo karne*, Warszawa 1999, s. 30.

ogólnikowym powoływaniu się na poprawność orzeczenia II instancji w tym zakresie. Zarzucił ponadto rażące naruszenie prawa materialnego mające istotny wpływ na wynik sprawy, a dokładniej art. 536 ustawy z dnia 28.02.2003 r. – Prawo upadłościowe, polegające na błędnym jego zastosowaniu i przyjęciu, iż przepis ten może wyłączać zastosowanie art. 4 § 1 k.k. w sytuacji, gdy art. 586 k.s.h. ma charakter blankietowy i dopełnieniem przewidzianej w tym przepisie normy sankcjonowanej jest jedynie pojęcie niewypłacalności określone w prawie upadłościowym, nie zaś wszystkie pozostałe przepisy prawa upadłościowego.

Rozpoznając skierowane zarzuty, Sąd Najwyższy uznał kasację za uzasadnioną, podkreślając, że o odpowiedzialności karnej z art. 586 k.s.h. można mówić dopiero z chwilą, kiedy osoba odpowiedzialna za złożenie wniosku o upadłość wejdzie w posiadanie wiedzy, że przesłanki ogłoszenia upadłości wystąpiły. Rozstrzygając kasację, Sąd Najwyższy nakazał sądowi apelacyjnemu ponowne rozpoznanie sprawy. W procesie oceny słuszności tego orzeczenia konieczne będzie odniesienie się do dwóch podstawowych zagadnień szczególnych: charakteru przepisu kryminalizującego niezgłoszenie wniosku o upadłość oraz zagadnienie kolizji ustaw w czasie.

Z punktu widzenia ustawowej konstrukcji art. 586 k.s.h. posiada on niewątpliwie charakter blankietowy, co oznacza, że jego ustawowy zapis zawiera ramowy jedynie opis czynu zabronionego, którego uzupełnienie wymaga odwołania się do przepisów innych aktów prawnych. Zaznaczyć należy, że przepis art. 586 k.s.h. obejmuje wyłącznie niezgłoszenie upadłości spółek prawa handlowego, wyłączając spod jego zakresu małe przedsiębiorstwa prowadzone jednoosobowo. Blankietowość przepisu karnego Kodeksu spółek handlowych, na którą zwrócił uwagę Sąd Najwyższy w swoich rozważaniach, wynika w dużej mierze ze specyfiki przepisów prawa karnego gospodarczego. Powody sięgania po regulacje znamion czynu zabronionego za pomocą norm blankietowych bywają różne. Przeważnie decyduje o tym obszerność obowiązków spoczywających na zobowiązanym, a także częsta ich modyfikacja. W przypadku przepisów karnych regulujących odpowiedzialność za przestępstwa gospodarcze, do których art. 586 k.s.h. bezspornie należy, uzasadnione bywa to dużą liczbą przepisów innych dziedzin prawa, w tym wypadku prawa upadłościowego, co utrudnia inkorporację ich w praktyce. Dodatkowo często dokonywane zmiany przepisów gospodarczych, powodowałyby konieczność zmian przepisów karnych, z czym wiązałyby się dodatkowe komplikacje.

W ujęciu teoretycznym przepisy blankietowe (ramowe), w sposób ogólny odwołują się do przepisów już uchwalonych i opublikowanych lub do tych, które mają być uchwalone i opublikowane w przyszłości.² Przepisy blankietowe mogą zawierać odesłanie wewnętrzne do przepisów ustawy źródłowej, bądź odesłanie zewnętrzne

² J. Warylewski, *Zasady techniki prawodawczej. Komentarz do rozporządzenia*, Warszawa 2003, s. 329; zob. też J. Zalesny, *Określoność przepisów prawa na tle orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego*, „Przegląd Prawa Konstytucyjnego” 2011, nr 1.

do przepisów innych ustaw, najczęściej powiązanych z zakresem przedmiotowym regulacji. W przypadku art. 586 k.s.h. mamy do czynienia z przepisem, w którym część znamion czynu zostało w nim ujętych, natomiast w pozostałym zakresie należy sięgać do ustawy Prawo upadłościowe, wypełniając jego część blankietową. Materia objęta regulacją art. 586 k.s.h. niewątpliwie stanowi charakter odesłania dynamicznego³, którego istota polega na tym, że przepisy, do jakich odsyła ten artykuł, mogą ulec zmianie na przestrzeni czasu. Lektura dotychczasowych zmian prawa upadłościowego takie założenia potwierdza⁴. Prawo upadłościowe jest w tej sytuacji źródłem pozakodeksowego prawa karnego gospodarczego. Przepisy tej ustawy tworzą tzw. przepisy bazowe i wymuszają w ten sposób konieczność dokonywania relatywizacji przepisu karnego do przepisu bazowego. Z ostrożności procesowej przed postawieniem zarzutu popełnienia tego przestępstwa należy sprawdzić aktualny stan prawny przepisu bazowego na dzień popełnienia zarzucanego czynu, a to za sprawą częstych zmian przepisów gospodarczych. Atutem blankietowości w tym akurat przypadku jest odesłanie do przepisów tylko jednej ustawy. Sytuację komplikuje jednak czasokres powstania obowiązku złożenia wniosku o upadłość, ustalony najczęściej dopiero przez biegłego księgowego, co w naturalny sposób będzie stwarzać potencjalne ryzyko kolizji ustaw w czasie w znaczeniu nadanym przez art. 4 k.k.

Jak w każdym tego typu przypadku tak i tutaj, analizowanie popełnionego czynu odbywa się przy zastosowaniu prawa obowiązującego w czasie owego badania. Problem może wystąpić, gdy po zrealizowaniu wszystkich znamion czynu następuje zmiana porządku prawnego, co akurat miało miejsce w niniejszej sprawie. Dla poczynienia ustaleń jaki przepis znajdzie zastosowanie, konieczne jest wykorzystanie reguły przewidzianej w art. 4 k.k. Należy zaznaczyć, że zmiany ustawy Prawo upadłościowe nie obejmowały wprowadzenia bądź uchylecia karalności niezłożenia wniosku o upadłość, ale zreformowały czas powstania tego obowiązku oraz szczególnie parametry definiujące przesłanki uzasadniające złożenie tego wniosku. Słusznie Sąd Najwyższy podkreślił w tej sprawie, że w związku z takimi zmianami, należy stosować reguły kolizyjne właściwe dla art. 4 k.k., chociaż kolizja dotyczy ustaw niebędących *stricto* ustawami karnymi. W literaturze już wcześniej zaaprobowano takie rozwiązanie wskazując, że zastosowanie art. 4 k.k. dotyczyć może nie tylko nowelizacji Kodeksu karnego jako całości, ale także poszczególnych jego przepisów albo przepisów karnych innych ustaw.⁵ Charakter tych zmian obejmuje inne przepisy wartościujące oceniany w postępowaniu karnym czyn.

³ R. Dębski, *Pozaustawowe znamiona przestępstwa*, Łódź 1995, s. 117–124.

⁴ Np. pierwotna nazwa ustawy to Prawo upadłościowe i naprawcze.

⁵ T. Bojarski, [w:] T. Bojarski, A. Michalska-Warias, J. Piórkowska-Flieger, M. Szwarczyk, *Kodeks karny. Komentarz*, Warszawa 2013, s. 40–42.

Z całą pewnością dla rozstrzygnięcia powstałej wątpliwości, należy wykluczyć normę kolizyjną zawartą w samej ustawie Prawo upadłościowe, wprowadzoną w chwili wejścia w życie tych nowych przepisów w roku 2003. Znajduje się ona w art. 536 prawa upadłościowego, i zgodnie z tym rozwiązaniem w sprawach, w których ogłoszono upadłość przed dniem wejścia w życie ustawy z 2003 r., stosuje się ustawę dotychczas obowiązującą z roku 1934⁶. Przepis intertemporalny adresowany jest więc jedynie do stanu przejściowego, wynikającego z wejścia i adaptacji do porządku prawnego nowego prawa upadłościowego z dniem 01.10.2003 r. Na tym etapie funkcjonowania ustawy zakończył on swój byt prawny i w żaden sposób nie może być stosowany do kolejnych nowelizacji ustawy Prawo upadłościowe, zwłaszcza do zmiany wprowadzonej ustawą z 15.05.2015 r.⁷ W celu właściwego wyboru prawa kluczowe znaczenie ma ustalenie, która z pozostających w kolizji ustaw jest względniejsza dla sprawy. Wybór takiej ustawy musi być oparty na diagnozie całokształtu następstw, wynikających z zastosowania konkurujących ze sobą ustaw. Mogą o tym decydować różne kryteria, niekiedy rozbieżne.

Nowelizacja prawa upadłościowego dokonana w 2015 r. rzeczywiście wpłynęła na kształt odpowiedzialności karnej, za niezłożenie wniosku o upadłość. Były to zmiany fundamentalne na tle dotąd obowiązujących⁸. W dotychczasowym art. 11 wprowadzono za pomocą nowego ust. 1a domniemanie, że dłużnik utracił zdolność do wykonywania swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych, jeżeli opóźnienie w wykonaniu zobowiązań pieniężnych przekracza trzy miesiące. Kolejną istotną zmianę przepisów odsyłających, znajdujemy w ust. 2 art. 11 Prawa upadłościowego. W rezultacie przeprowadzonych zmian doprecyzowaniu uległ czas, określający przesłanki ogłoszenia upadłości, w stosunku do dłużnika będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną nie będącą osobą prawną której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, w tym wypadku przesądza o tym stan niewypłacalności utrzymujący się dłużej niż 24 miesiące.

⁶ Prawo upadłościowe (tekst jednolity Dz.U. z 1991 r. Nr 118, poz. 512 z późn. zm.).

⁷ Dz.U. z 2015 r. poz. 978.

⁸ Zob. szerzej na ten temat, Z. Miczek, *Nowe regulacje w zakresie podstaw ogłoszenia upadłości*, „Doradca Restrukturyzacyjny” 2015, nr 1; D. Chrapoński, *Materialnoprawne i procesowe aspekty odpowiedzialności na podstawie art. 21 ust. 3 prawa upadłościowego*, „Doradca Restrukturyzacyjny” 2017, nr 4; M. Kubiczek, *Rozbieżności w wykładni pojęcia „czasu właściwego” na złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości w kontekście art. 116 Ordynacji podatkowej oraz art. 11 ust. 1 prawa upadłościowego*, „Doradca Restrukturyzacyjny” 2018, nr 3; K. Osajda, *Uwagi o pojęciu niewypłacalności w świetle nowelizacji prawa upadłościowego*, „Przegląd Prawa Upadłościowego” 2016, nr 1; A. Nowicki, *Niewypłacalność płynnościowa jako przesłanka ogłoszenia upadłości*, „Przegląd Prawa Handlowego” 2020, nr 8.

Odpowiedzialność karna komplikuje się i ulega obecnie dalszym ograniczeniom, za sprawą dodania do art. 11 kolejnych szczegółowych rozwiązań, zapisanych w ust. 3-7⁹. W konsekwencji proces prawnokarnej oceny czynu określonego w art. 586 k.s.h. stał się procesem dużo bardziej złożonym niż w poprzednim stanie prawnym przepisów odsyłających¹⁰. Ostatnią z wprowadzonych wówczas zmian jest korekta terminu, w którym dłużnik jest obowiązany złożyć wniosek o upadłość. Artykuł 21 ust. 1 w poprzednim brzmieniu operował terminem dwóch tygodni, po zmianie w roku 2015 termin ten uległ wydłużeniu a jednocześnie uściśleniu, albowiem wykonanie tego obowiązku powinno nastąpić nie później niż w terminie 30 dni od dnia, w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości. W drodze tego zabiegu ustawodawca przebudował definicję niewypłacalności, a także wydłużył termin do złożenia wniosku po to, aby dostosować prawo upadłościowe do realiów gospodarczych¹¹. Z punktu widzenia funkcji gwarancyjnej prawa karnego zmianę tę należy ocenić pozytywnie, ponieważ termin dwóch tygodni był jednak określeniem nie do końca przejrzystym, podanie w ustawie terminu 30 dni uchyla ewentualne wątpliwości. Czas popełnienia przestępstwa z art. 586 k.s.h. jako przestępstwa trwałego, został więc w sposób zrozumiały dla adresata tego przepisu określony.

Ze względu na potwierdzony w doktrynie i orzecznictwie charakter art. 586 k.s.h. jako przestępstwa o charakterze trwałym¹², w którym bezprawny stan utrzymuje się

⁹ „3. Do majątku, o którym mowa w ust. 2, nie wlicza się składników niewchodzących w skład masy upadłości. 4. Do zobowiązań pieniężnych, o których mowa w ust. 2, nie wlicza się zobowiązań przyszłych, w tym zobowiązań pod warunkiem zawieszającym oraz zobowiązań wobec współnika albo akcjonariusza z tytułu pożyczki lub innej czynności prawnej o podobnych skutkach, o których mowa w art. 342 ust. 1 pkt 4. 5. Domniemywa się, że zobowiązania pieniężne dłużnika przekraczają wartość jego majątku, jeżeli zgodnie z bilansem jego zobowiązania, z wyłączeniem rezerw na zobowiązania oraz zobowiązań wobec jednostek powiązanych, przekraczają wartość jego aktywów, a stan ten utrzymuje się przez okres przekraczający dwadzieścia cztery miesiące”.

6. Sąd może oddalić wniosek o ogłoszenie upadłości, jeżeli nie ma zagrożenia utraty przez dłużnika zdolności do wykonywania jego wymagalnych zobowiązań pieniężnych w niedługim czasie.

7. Przepisy ust. 2-6 nie mają zastosowania do spółek osobowych określonych w ustawie z dnia 15.09.2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz.U. z 2013 r. poz. 1030 z późn. zm.), zwanej dalej „Kodeksem spółek handlowych”, w których co najmniej jednym współnikiem odpowiadającym za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem jest osoba fizyczna.

¹⁰ Zob. też K. Oplustil, *Obowiązek złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz odpowiedzialność za jego niezłożenie w świetle znowelizowanego prawa upadłościowego*, cz. II, „Przegląd Prawa Handlowego” 2016, nr 3; A. Gašior, *Wejście w życie ustawy prawo restrukturyzacyjne a odpowiedzialność karna za niezłożenie wniosku o ogłoszenie upadłości w terminie*, „Doradca Restrukturyzacyjny” 2016, nr 4; Ł. Duško, *Wpływ postępowania restrukturyzacyjnego na odpowiedzialność karną za niezgłoszenie wniosku o upadłość*, „Przegląd Prawa Handlowego” 2021, nr 6.

¹¹ M. Terlecka, *Odpowiedzialność karna na podstawie art. 586 kodeksu spółek handlowych w świetle nowelizacji Prawa upadłościowego*, „Prokuratura i Prawo” 2016, nr 10, s. 116.

¹² Uchwała SN z dnia 07.09.2000 r., I KZP 22/00, OSN „Prokuratura i Prawo” 2000, nr 10, poz. 3.

w dłuższym okresie¹³, sytuacje opisane w rozstrzyganym wyroku Sądu Najwyższego nie zanikną w prawniczej praktyce. Przez jakiś czas z pewnością przyjdzie nam jeszcze zastanawiać się, nad zastosowaniem norm kolizyjnych prawa upadłościowego, kiedy według opinii biegłego z zakresu księgowości i finansów, podstawy do ogłoszenia upadłości podmiotu gospodarczego spełniły się jeszcze przed nowelizacją ustawy z 2015 r., zaś postępowanie karne w tej sprawie zainicjowane zostało już po tej nowelizacji. Przepisy blankietowe niestety generują większe ryzyko pojawienia się takich sytuacji, z jaką mamy do czynienia na przykładzie rozpoznawanej przez Sąd Najwyższy kasacji. Dlatego też w toku rozstrzygania nasuwających się wątpliwości należy w procesie stosowania reguły wymienionej w art. 4 § 1 k.k., uwzględniać stan niewypłacalności według przepisów prawa upadłościowego obowiązujących w dacie orzekania jako względniejszych dla sprawcy, z wyłączeniem przepisów aktualnych na dzień popełnienia czynu zabronionego. Tylko w ten sposób zostanie wypełniona funkcja gwarancyjna prawa karnego.

Lektura glosowanej tezy wyroku Sądu Najwyższego potwierdza fakt, że art. 4 k.k. posiada charakter uniwersalny. W przypadku przepisów blankietowych nabiera on istotnego znaczenia, bowiem przychodzi nam rozstrzygać normy kolizyjne ustaw regulujących inne niż prawo karne dziedziny ludzkiej aktywności. Ta z pozoru oczywista powinność uchodzi niekiedy uwadze praktykom, prowadząc do błędnego stosowania normy prawnokarnej. Ponieważ ustawy regulujące funkcjonowanie obrotu gospodarczego narażone są na znacznie częstsze zmiany, w każdym przypadku, gdy wypełnienie przepisu blankietowego stanowią ustawy o charakterze gospodarczym, ryzyko powstania takiej kolizji ulega zwiększeniu. Dokonując końcowej oceny zapadłego rozstrzygnięcia w kontekście przytoczonych uwag i argumentów, nie sposób podważyć jego słuszność.

BIBLIOGRAFIA

LITERATURA

Bojarski Tadeusz, [w:] Bojarski Tadeusz, Michalska-Warias Aneta, Piórkowska-Flieger Joanna, Szwarczyk Maciej, *Kodeks karny. Komentarz*, Warszawa 2013.

Chrapoński Dariusz, *Materiałnoprawne i procesowe aspekty odpowiedzialności na podstawie art. 21 ust. 3 prawa upadłościowego*, „Doradca Restrukturyzacyjny” 2017, nr 4.

Dębski Ryszard, *Pozastawowe znamiona przestępstwa*, Łódź 1995.

Duśko Łukasz, *Wpływ postępowania restrukturyzacyjnego na odpowiedzialność karną za niezgłoszenie wniosku o upadłość*, „Przegląd Prawa Handlowego” 2021, nr 6.

Gardocki Lech, *Prawo karne*, Warszawa 1999.

Gąsior Andrzej, *Wejście w życie ustawy prawo restrukturyzacyjne a odpowiedzialność karna za niezłożenie wniosku o ogłoszenie upadłości w terminie*, „Doradca Restrukturyzacyjny” 2016, nr 4.

¹³ Postanowienie SN z dnia 25.03.2010 r., IV KK 315/09, OSNKW 2010, nr 6, poz. 67; wyrok SA we Wrocławiu z dnia 09.12.2014 r., II Aka 353/14, Lex 1630912; wyrok SA w Lublinie z dnia 28.04.2015 r., II Aka 45/15, Lex nr 1711725; wyrok SA we Wrocławiu z dnia 16.06.2016 r., II Aka 141/17, Lex 2073868; wyrok SA w Warszawie z dnia 01.07.2016 r., II Aka 97/16, Lex 2171296; wyrok SA w Warszawie z dnia 08.12.2016 r., II Aka 292/16, Lex nr 2201306.

Kubiczek Marcin, *Rozbieżności w wykładni pojęcia „czasu właściwego” na złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości w kontekście art. 116 Ordynacji podatkowej oraz art. 11 ust. 1 prawa upadłościowego*, „Doradca Restrukturyzacyjny” 2018, nr 3.

Miczek Zbigniew, *Nowe regulacje w zakresie podstaw ogłoszenia upadłości*, „Doradca Restrukturyzacyjny” 2015, nr 1.

Nowicki Artur, *Niewypłacalność płynnościowa jako przesłanka ogłoszenia upadłości*, „Przegląd Prawa Handlowego” 2020, nr 8.

Oplustil Krzysztof, *Obowiązek złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz odpowiedzialność za jego niezłożenie w świetle znowelizowanego prawa upadłościowego*, cz. II, „Przegląd Prawa Handlowego” 2016, nr 3.

Osajda Konrad, *Uwagi o pojęciu niewypłacalności w świetle nowelizacji prawa upadłościowego*, „Przegląd Prawa Upadłościowego” 2016, nr 1.

Terlecka Magdalena, *Odpowiedzialność karna na podstawie art. 586 kodeksu spółek handlowych w świetle nowelizacji Prawa upadłościowego*, „Prokuratura i Prawo” 2016, nr 10.

Warylewski Jarosław, *Zasady techniki prawodawczej. Komentarz do rozporządzenia*, Warszawa 2003.

Zalesny Jacek, *Określoność przepisów prawa na tle orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego*, „Przegląd Prawa Konstytucyjnego” 2011, nr 1.

AKTY NORMATYWNE

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24.10.1934 r. – Prawo upadłościowe (tekst jednolity Dz.U. z 1991 r. Nr 118, poz. 512 ze zm.).

Ustawa z dnia 06.06.1997 r. – Kodeks karny (tekst jednolity Dz.U. z 2022 r., poz. 1138, ze zm.).

Ustawa z dnia 15.09.2000 r. – Kodeks spółek handlowych (tekst jednolity Dz.U. z 2022 r., poz. 1467 ze zm.).

Ustawa z dnia 28.02.2003 r. – Prawo upadłościowe (tekst jednolity Dz.U. z 2022 r., poz. 1520).

Ustawa z dnia 15.05.2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (tekst pierwotny Dz.U. z 2015 r., poz. 978).

ORZECZNICTWO

Postanowienie SN z dnia 25.03.2010 r., IV KK 315/09, OSNKW 2010, nr 6, poz. 67.

Uchwała SN z dnia 07.09.2000 r., I KZP 22/00, OSN Prokuratura i Prawo 2000, nr 10, poz. 3.

Wyrok SN z dnia 09.07.2020 r. II KK 182/19.

Wyrok SA w Lublinie z dnia 28.04.2015 r., II Aka 45/15, Lex nr 1711725.

Wyrok SA w Warszawie z dnia 01.07.2016 r., II Aka 97/16, Lex nr 2171296.

Wyrok SA w Warszawie z dnia 08.12.2016 r., II Aka 292/16, Lex nr 2201306.

Wyrok SA we Wrocławiu z dnia 09.12.2014 r., II Aka 353/14, Lex 1630912.

Wyrok SA we Wrocławiu z dnia 16.06.2016 r., II Aka 141/17, Lex 2073868.

Comment on the Judgment of the Supreme Court of 9 July 2020 (II KK 182/19, Lex No. 3277029)

SUMMARY

The criminal provision of Article 586 of the Code of Commercial Companies and Partnerships which criminalizes the offence of failure to file for bankruptcy of a commercial company, is a provision with a referral to another legal regulation. Therefore, when considering the grounds for criminal liability, it is necessary to refer to the Bankruptcy Law which defines in detail the grounds for insolvency and the deadline for filing a bankruptcy petition with the court. In view of the possible changes to the provisions of the Bankruptcy Law, wherever we examine the criminal liability of the liable person, it should be determined whether the provisions which the referral provision refers to, in this case the Bankruptcy Law, have not changed as at the date of delivering the judgment on criminal liability and at the time the alleged act was committed. In the event of changes to the Bankruptcy Law, any uncertainties as to the applicable law should be resolved guided by the conflict of law rules laid down in Article 4 of the Criminal Code. Based on the arguments presented in the article, the state of insolvency should be determined in accordance with the provisions of the Bankruptcy Law in force as at the date of the ruling as being more favourable for the perpetrator.

Key words: bankruptcy, criminal law, conflict-of-law rules of criminal law, grounds for bankruptcy, provision of criminal law containing a referral to another legal regulation